

erasmus
HOGESCHOOL BRUSSEL

Onderwijs
&
Pedagogie

Bachelor Leraar Secundair Onderwijs

2020 – 2021

Wiskunde

Statistiek: Onderzoeksproject

*Mentaal welzijn
&
afstandsonderwijs*

~

Nils Beuckelaers en Evelyne Anciaux

Inhoudsopgave

1 Inleiding.....	p3-4
1.1 Probleemstelling en onderzoeksvraag	p3
1.2 Variabelen en deelvragen	p3-4
1.2.1 Persoonsgegevens.....	
1.2.2 Verwerking leerstof.....	
1.2.3 Factoren thuisomgeving.....	
1.2.4 Mentaal welbevinden	
1.3 Algemene hypothese.....	p5
2 Opbouw onderzoek	p6
3 Analyse resultaten.....	p7
3.1 Persoonsgegevens.....	p8-12
3.1.1 Leeftijd	
3.1.2 Geslacht	
3.2 Verwerking van de leerstof.....	p13-14
3.2.1 Begrip leerstof	
3.2.2 Volgen lessen	
3.2.3 Interactiviteit lessen	
3.2.4 Werklast.....	
3.3 Externe factoren.....	p14-16
3.3.1 Sociaal contact	
3.3.2 Buiten komen	
3.3.3 Spanningen thuis	
3.4 Mentaal welbevinden.....	p16-19
3.4.1 Vermoeidheid.....	
3.4.2 Motivatie.....	
3.4.3 Algemeen gevoel	
3.4.4 Zorgen afstandsonderwijs.....	
3.4.5 Voordelen afstandsonderwijs	
4 Vergelijkende studie (NL)	p20
5 Conclusie	p21
6 Bronnenlijst	p22

1. Inleiding

1.1. Probleemstelling en onderzoeksvraag

De coronapandemie teistert de mensheid nu al meer dan een jaar. Mondmaskers, social distancing en afstandsonderwijs zijn algemene begrippen geworden. Al deze maatregelen zijn uiteraard nodig om onze lichamelijke gezondheid te beschermen. Dit strookt ook met de derde UNESCO-doelstelling¹: goede gezondheid en welzijn.

Maar wat met onze mentale gezondheid? Hoe ervaren studenten online lessen? Zijn ze nog gemotiveerd voor hun studies, of zien ze het niet meer zitten? In hoeverre missen ze het sociaal contact?

Wij zijn op zoek gegaan naar antwoorden op bovenstaande vragen en meer.

De hamvraag is: wat zijn de effecten van afstandsonderwijs op het mentale welzijn van de gemiddelde 16 tot 24jarige Vlaamse student?

Als u het antwoord wil weten, lees dan dit rapport van ons grootschalige onderzoek, verspreid over een tiental Vlaamse (hoge)scholen en universiteiten.

1.2. Variabelen en deelvragen

1.2.1 *Persoonsgegevens*

Leeftijd: Zijn 16-18jarigen zwaarder getroffen door het afstandsonderwijs dan de oudere studenten (tot 24 jaar)?

Geslacht: Is er een verschil tussen het mentale welbevinden van vrouwen en mannen ten gevolge van afstandsonderwijs?

1.2.2 *Verwerking van de leerstof*²

Begrip leerstof: Hebben de studenten meer/minder/evenveel moeite om de leerstof te begrijpen dan voor de lockdown?

Interactie: Zijn de lessen minder interactief in het afstandsonderwijs?

Werklast: Hebben de studenten minder vrije tijd dan voor de lockdown?

¹ (17 doelstellingen om onze wereld te transformeren, z.d.)

² (De vraag was telkens; is dit verminderd, verbeterd of gelijk gebleven ten opzichte van voor de lockdown?)

1.2.3 Externe factoren³

Sociaal contact: Hebben de studenten nog voldoende sociaal contact?

Buiten komen: Hoe vaak komen de studenten nog buiten?

Spanningen thuis: Zijn er meer/minder/evenveel spanningen thuis ten gevolge van de lockdown?

1.2.4 Mentaal welbevinden

Motivatie: Hoe gemotiveerd zijn de studenten nog voor hun studie?

Algemeen gevoel: Hoe zouden ze hun mentale toestand met 1 woord omschrijven? (Ontspannen/depressief/eenzaam/gelukkig/andere...)

Zorgen: Wat zijn de voornaamste zorgen van de studenten over het afstandsonderwijs?

Voordelen: Welke voordelen zien de studenten aan het afstandsonderwijs?

1.3. Algemene hypothese

We onderzoeken de hypothese: Het afstandsonderwijs heeft een negatieve impact op het mentale welzijn⁴ van Vlaamse 16-24jarige studenten.

³ Er kunnen uiteraard nog factoren een rol spelen, zoals het al dan niet toegang hebben tot het internet, tijdelijke familieomstandigheden, financiële situatie...

⁴ Met mentaal welzijn bedoelen we de mate waarin de studenten zich gelukkig voelen, hun algemene gemoedstoestand.

2. Opbouw onderzoek

Met onze enquête van 15 vragen peilen we naar zowel kwalitatieve als kwantitatieve variabelen. Deze enquête hebben we opgesteld met behulp van de tool “Survio”. De enquête bestond uit een reeks meerkeuzevragen met nominale (geslacht/studierichting) en ordinale (...lukt minder goed/even goed/beter) variabelen.

Survio telde hoeveel studenten een bepaald antwoord hadden aangeduid, (en berekende dus de frequenties. Op die manier verzamelden we voldoende kwantitatieve data.

Er waren ook twee open vragen op het einde (een opsomming van de negatieve en positieve effecten van afstandsonderwijs). Dit zorgde dan weer voor kwalitatieve data.

De populatie zijn alle 16-24jarige Vlaamse studenten.

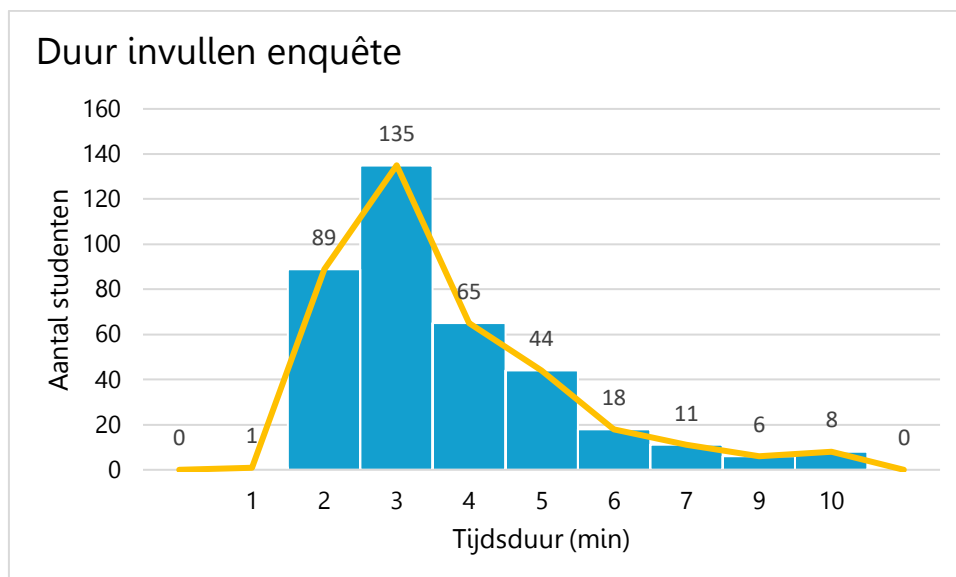
De populatieomvang is 1 194 426

Onze steekproef was aselect: vrouwelijke en mannelijke studenten van Vlaamse middelbare scholen (TSO, BSO, ASO, KSO), hogescholen en universiteiten (over meerdere richtingen heen).

De steekproefomvang is 386.

De link van de enquête is: <https://www.survio.com/survey/d/W4P8H1C0O7O7A5N3U>

Het duurde gemiddeld tussen de 3 en de 4 minuten om de enquête in te vullen (standaardafwijking: 2’20”).

Figuur 2.1: Duur invullen enquête

3. Analyse resultaten

3.1. Persoonsgegevens

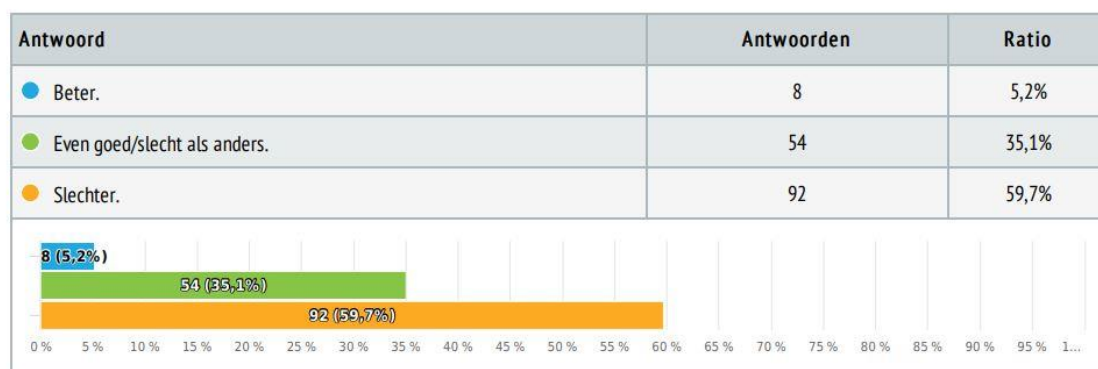
3.1.1 Leeftijd

Eerst en vooral onderzochten we of 16-18jarigen zwaarder getroffen werden door het afstandsonderwijs dan de oudere Vlaamse studenten (tot 24 jaar). Hier zagen we aan de hand van de grafieken zeer gelijklopende resultaten, maar twee verschillen sprongen toch in het oog.

Ten eerste zien we dat de 16-18jarigen de leerstof minder goed lijken te begrijpen dan de oudere studenten. 59,7% van de 16-18jarigen geeft aan de leerstof minder goed te begrijpen, ten opzichte van 49,2% van de volledige steekproef.

6 Hoe goed lukt het begrijpen van de leerstof?

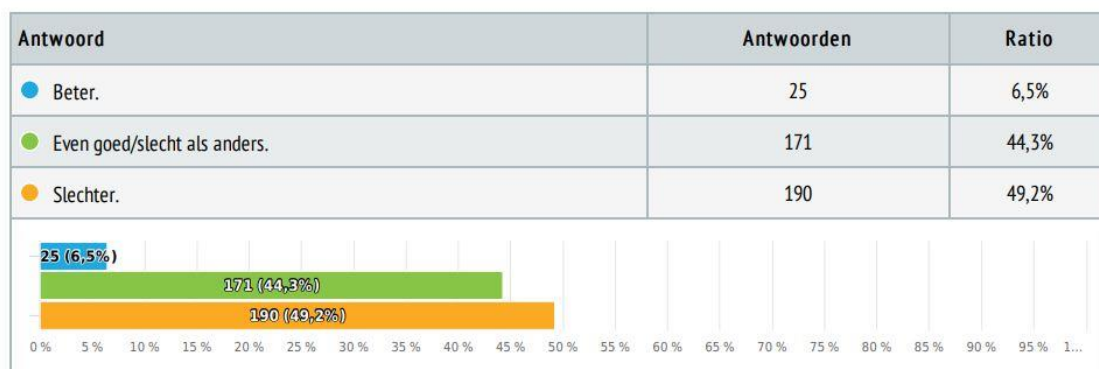
Enkele keuze, Antwoorden 154 x, onbeantwoord 0 x

Figuur 3.1: Begrijpen van de leerstof. (16-18jarigen)

6 Hoe goed lukt het begrijpen van de leerstof?

Enkele keuze, Antwoorden 386 x, onbeantwoord 0 x

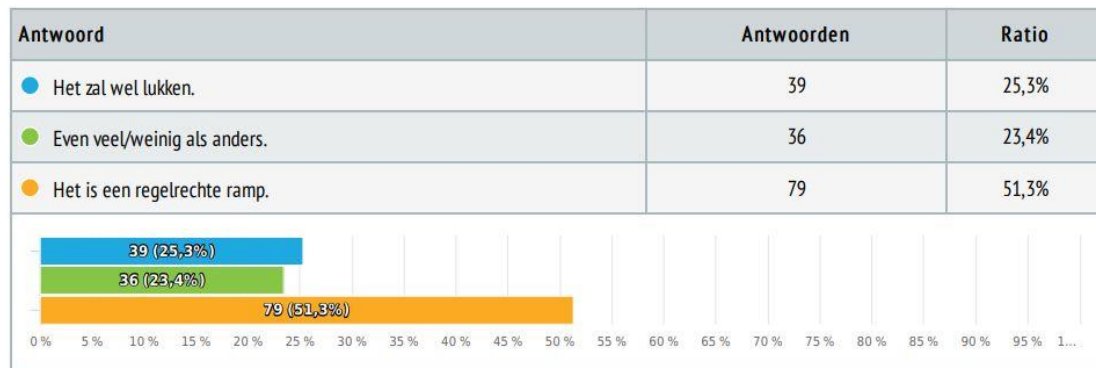

Figuur 3.2: Begrijpen van de leerstof. (volledige steekproef)

Verder zien we dat de 16-18jarigen een pak minder gemotiveerd zijn voor hun huidige studie. 51,3% van de 16-18jarigen benoemt zijn studies als een “regelrechte ramp”, tegenover 41.5% van de volledige steekproef. Het aandeel studenten dat gelooft dat “het wel zal lukken”, is ook beduidend kleiner bij de 16-18jarigen.

11 Hoe gemotiveerd ben je voor je studie?

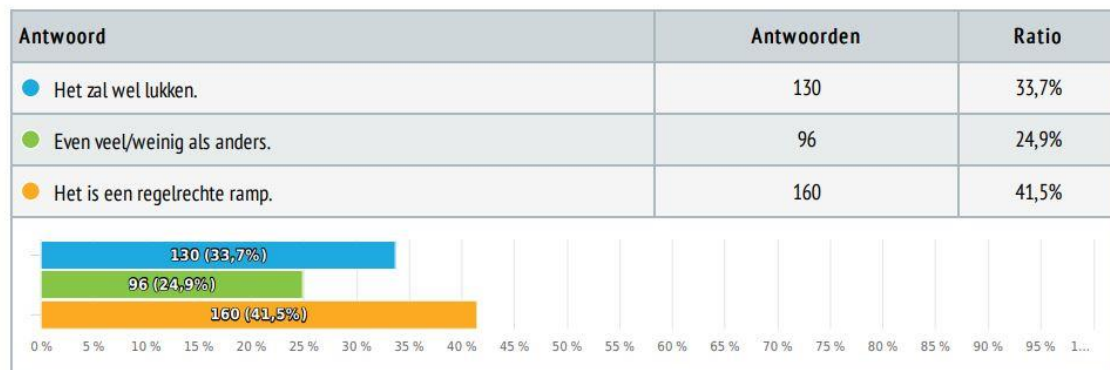
Enkele keuze , Antwoorden 154 x, onbeantwoord 0 x

Figuur 3.3: Studiemotivatie. (16-18jarigen)

11 Hoe gemotiveerd ben je voor je studie?

Enkele keuze , Antwoorden 386 x, onbeantwoord 0 x

Figuur 3.4: Studiemotivatie. (volledige steekproef)

Deze bevindingen verrasten ons. Wij hadden immers vermoed dat (gezien onder andere de hogere moeilijkheidsgraad van het hoger onderwijs), de 16-18jarigen minder zwaar getroffen zouden zijn door het afstandsonderwijs. Nu blijkt eerder het omgekeerde het geval te zijn.

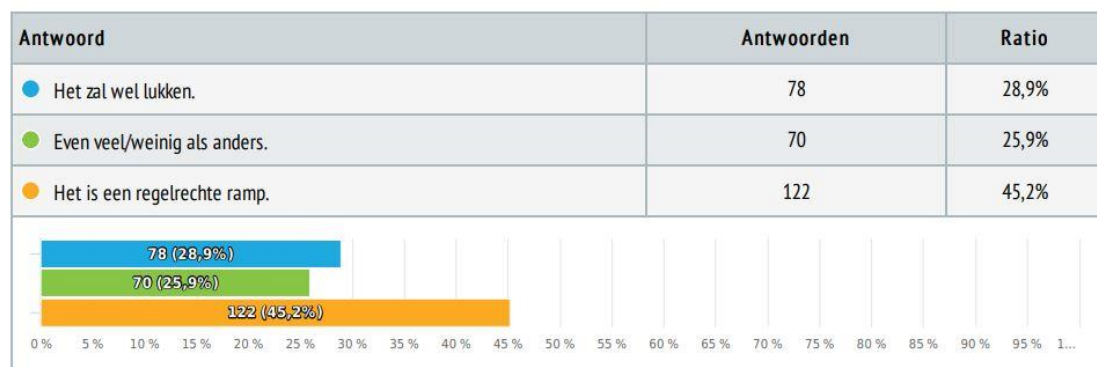
3.1.2 Geslacht

Ten tweede hebben we gekeken naar mogelijke verschillen tussen vrouwen en mannen. Hier zijn we op enkele opmerkelijke trends gestuit.

Vrouwen geven aan minder gemotiveerd te zijn voor hun studies dan mannen. We zien dat slechts 28,9% van de vrouwen denkt dat “het wel zal lukken”, tegenover 43,8% bij de mannen. 45,2% van de vrouwen benoemen hun studies zelfs als “een regelrechte ramp”, tegenover 33% van de mannen.

11 Hoe gemotiveerd ben je voor je studie?

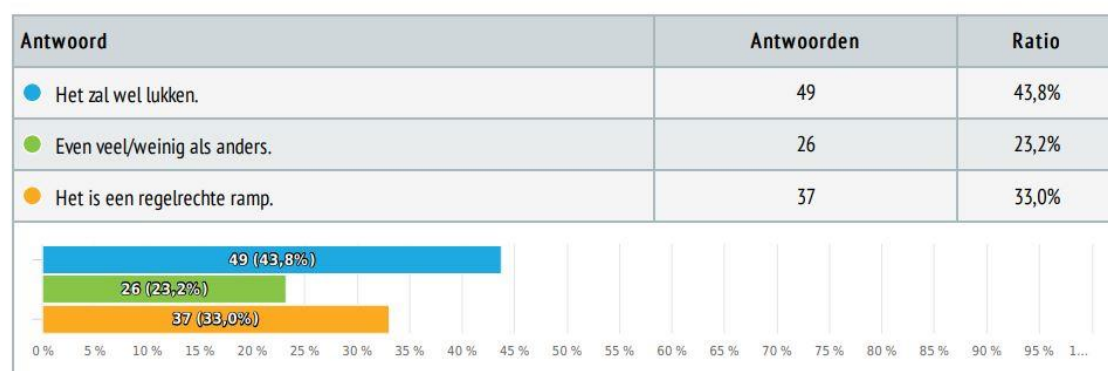
Enkele keuze, Antwoorden 270 x, onbeantwoord 0 x

Figuur 3.5: Studiemotivatie. (Vrouwen)

11 Hoe gemotiveerd ben je voor je studie?

Enkele keuze, Antwoorden 112 x, onbeantwoord 0 x

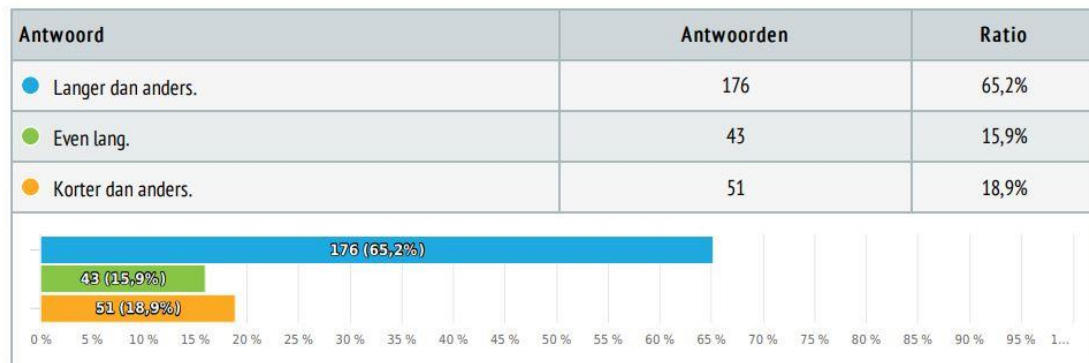

Figuur 3.6: Studiemotivatie. (Mannen)

Vrouwen besteden ook opvallend veel meer tijd aan hun schoolwerk (ten opzichte van voor de lockdown) dan mannen. We zien een indrukwekkend verschil van meer dan 20% tussen het percentage vrouwen die nu langer werken voor school (65,2%), en het percentage mannen (42,9%).

9 Hoe lang ben je gemiddeld bezig voor school?

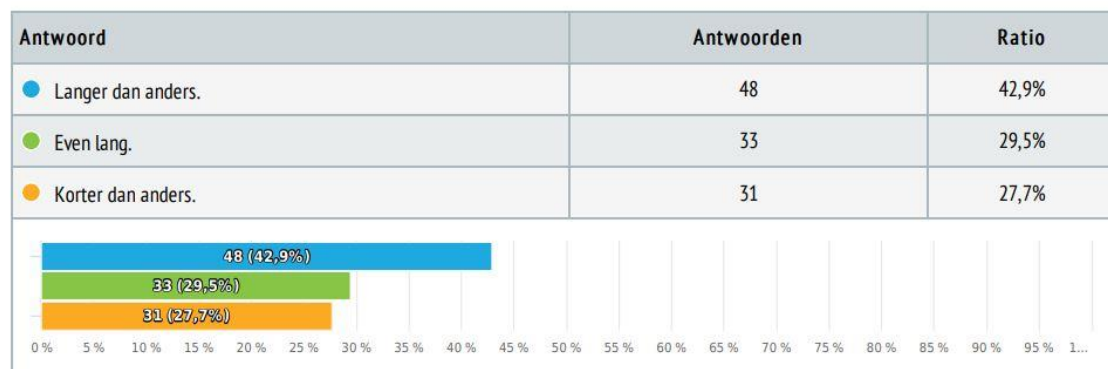
Enkele keuze , Antwoorden 270 x, onbeantwoord 0 x

Figuur 3.7: Werklast school. (Vrouwen)

9 Hoe lang ben je gemiddeld bezig voor school?

Enkele keuze , Antwoorden 112 x, onbeantwoord 0 x

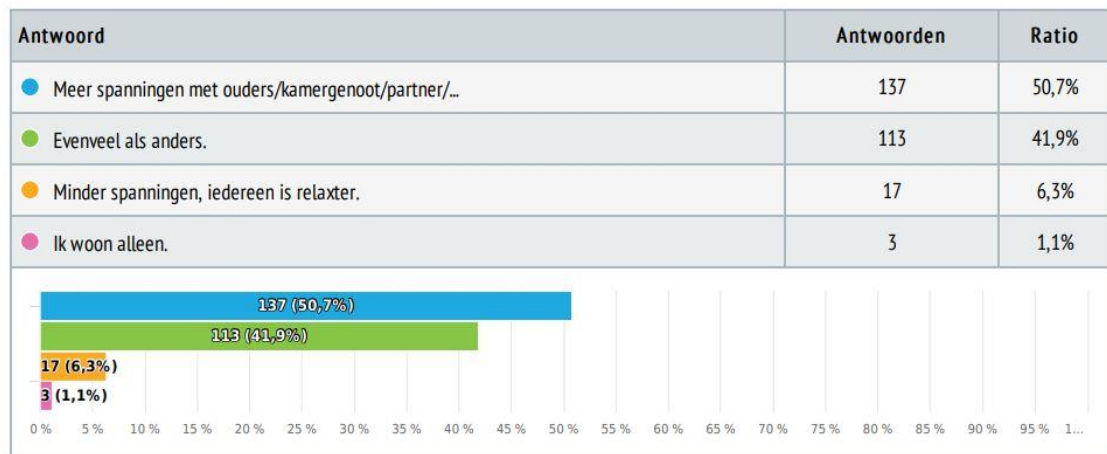

Figuur 3.8: Werklast school. (Mannen)

Daarnaast blijken vrouwen ook meer hinder te hebben van spanningen thuis ten gevolge van de lockdown. We zien dat ongeveer de helft van de vrouwen (50,7%) aangeeft meer spanningen te hebben dan voordien. Dit staat in contrast met de ruime meerderheid van de mannen (57,1%) die evenveel spanningen als anders heeft.

5 Zijn er spanningen thuis door de lockdown?

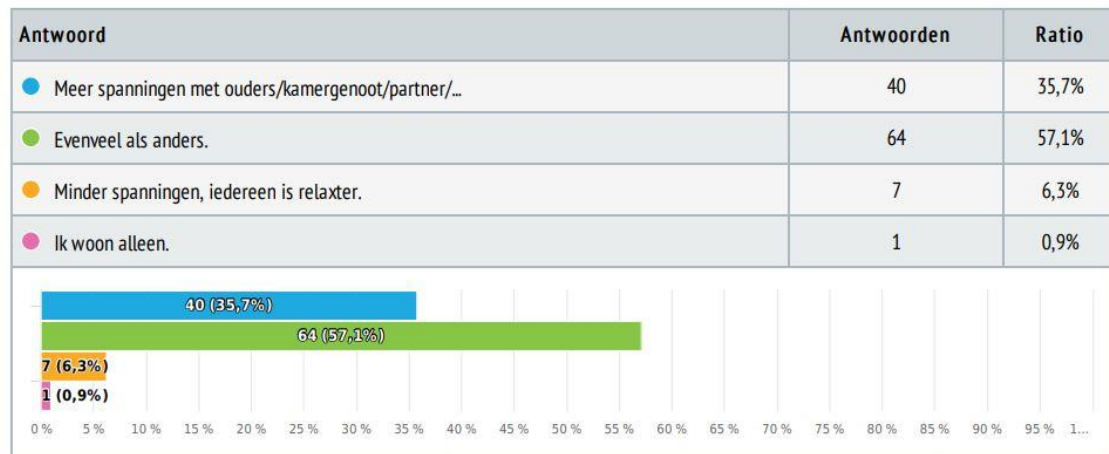
Enkele keuze, Antwoorden 270 x, onbeantwoord 0 x

Figuur 3.9: Spanningen thuis. (Vrouwen)

5 Zijn er spanningen thuis door de lockdown?

Enkele keuze, Antwoorden 112 x, onbeantwoord 0 x

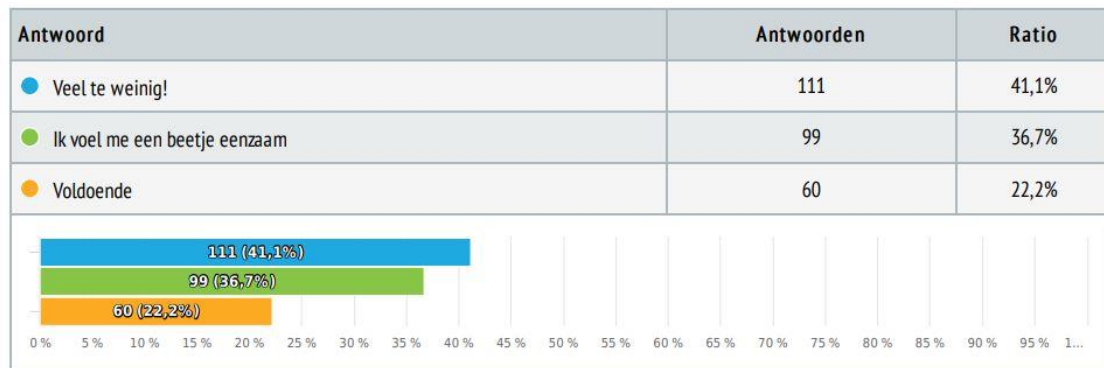

Figuur 3.10: Spanningen thuis. (Mannen)

Qua sociaal contact blijken de vrouwen ook minder aan hun trekken te komen dan de mannen. Hier zien we dat het percentage vrouwen dat “veel te weinig” sociaal contact heeft (41.1%) bijna gelijk is aan het percentage mannen dat “voldoende” sociaal contact heeft (40,2%). Minder dan een kwart (22.2%) van de vrouwen geeft aan “voldoende” sociaal contact te hebben.

12 Hoe veel sociaal contact heb je?

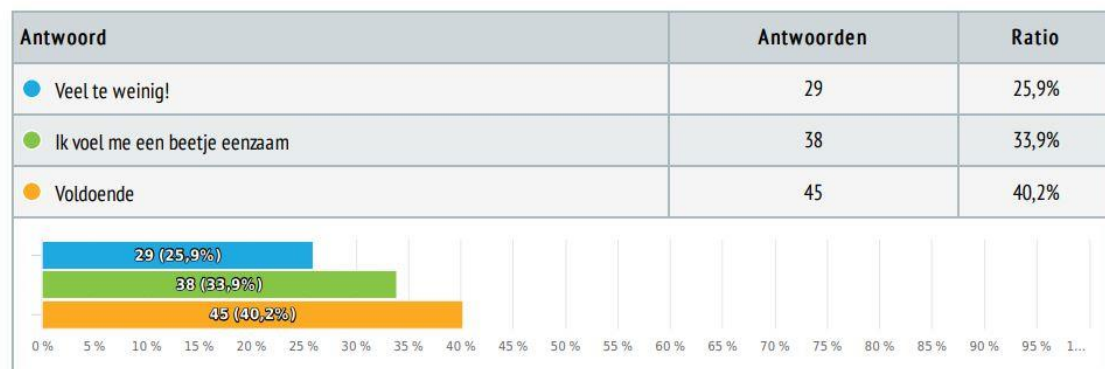
Enkele keuze, Antwoorden 270 x, onbeantwoord 0 x

Figuur 3.11: Sociaal contact. (Vrouwen)

12 Hoe veel sociaal contact heb je?

Enkele keuze, Antwoorden 112 x, onbeantwoord 0 x

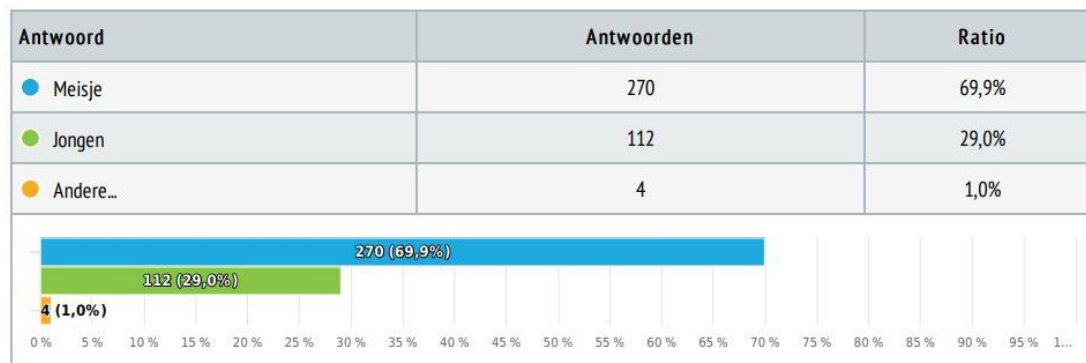

Figuur 3.12: Sociaal contact. (Mannen)

Er is verder nog een interessante kanttekening. Ondanks het feit dat we de enquête (vrijblijvend) afgenomen hebben in gemengde (hoge)scholen en universiteiten, is de verhouding man/vrouw opvallend laag bij onze respondenten. Slechts 112 mannen hebben deelgenomen, ten opzichte van 270 vrouwen.

2 Wat is je geslacht?

Enkele keuze , Antwoorden 386 x, onbeantwoord 0 x

Figuur 3.13: Verhouding geslacht (volledige steekproef)

Een mogelijke oorzaak voor het hogere aandeel vrouwelijke deelnemers, zou kunnen zijn dat de vrouwen over het algemeen zwaarder getroffen blijken door het afstandsonderwijs (zie voorgaande resultaten) en zich bijgevolg meer geroepen voelden om deze enquête in te vullen.

Er zijn echter nog andere mogelijke verklaringen, zoals dat vrouwen mogelijk consciëntieuzer zijn dan mannen of zich meer zorgen maken in het algemeen.

Dit is een interessant onderwerp om uit te diepen, eventueel in een apart onderzoek.

Wat we in elk geval kunnen besluiten, is dat 16-24jarige vrouwelijke studentes duidelijk meer hinder ondervinden van het afstandsonderwijs dan hun mannelijke tegenhangers.

3.2 Verwerking van de leerstof

3.2.1 Begrip leerstof

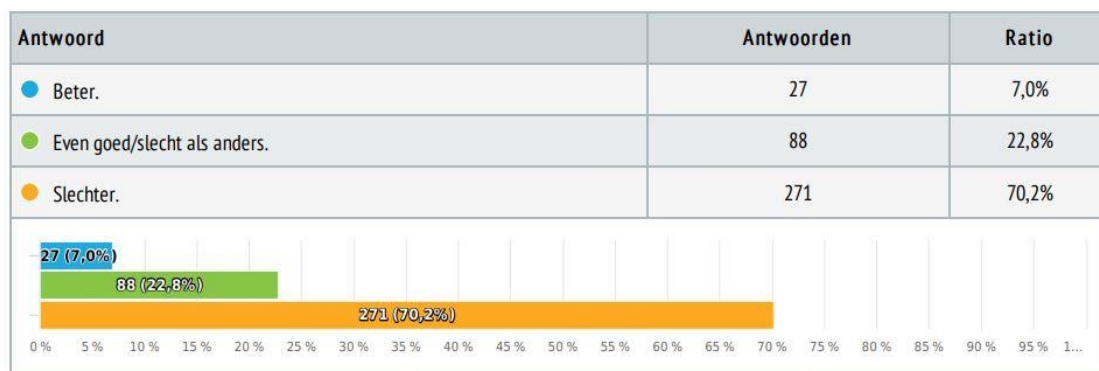
We merkten reeds op dat haast de helft van de studenten (49,2%) de leerstof minder goed zegt te begrijpen (pg 8, figuur 3.2).

3.2.2 Volgen van de lessen

Dat de verwerking van de leerstof moeizaam gaat, blijkt nog duidelijker uit volgende figuur. Ruim 70% van de studenten geeft aan dat het volgen van de lessen slechter lukt dan voor de lockdown.

7 Hoe goed lukt het volgen van de lessen?

Enkele keuze, Antwoorden 386 x, onbeantwoord 0 x

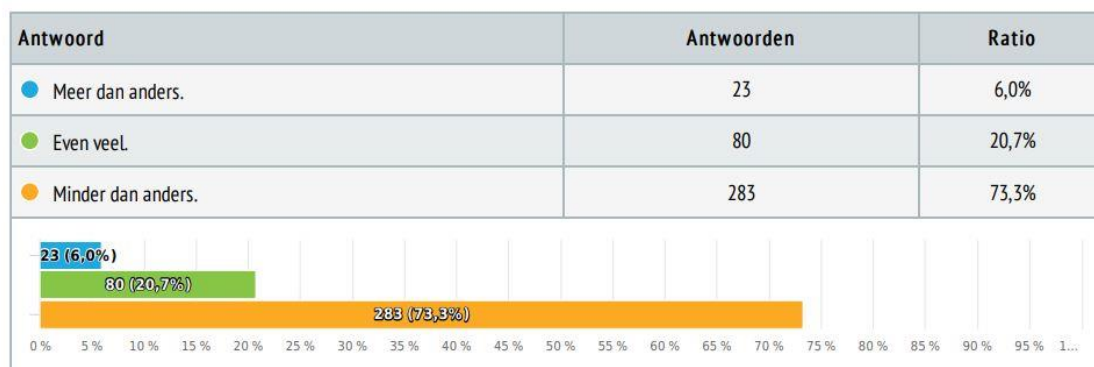
Figuur 3.14: Volgen van de lessen. (volledige steekproef)

3.2.3 Interactiviteit lessen

Ook het niveau van interactie ligt volgens 73,3% van de studenten lager dan voor de lockdown.

8 Hoe interactief zijn de lessen?

Enkele keuze, Antwoorden 386 x, onbeantwoord 0 x

Figuur 3.15: Interactiviteit lessen. (volledige steekproef)

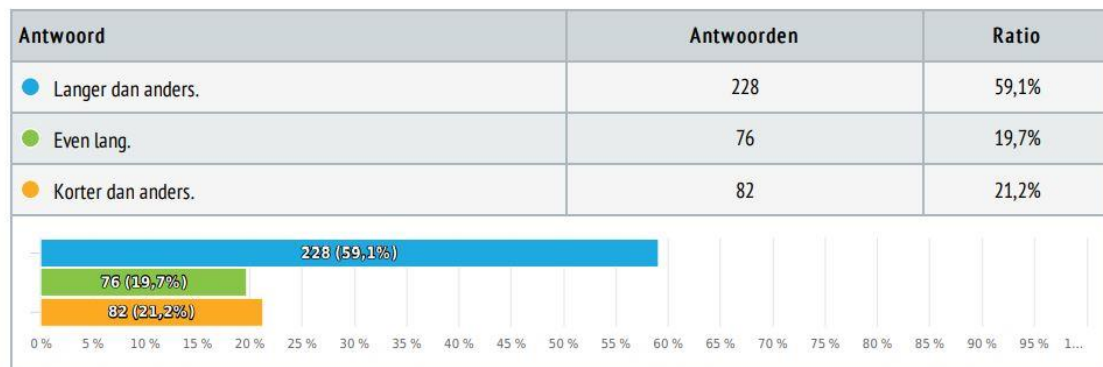
3.2.4 Werklast

Op het vlak van werklast, zijn de verschillen met pré-coronatijdperk ook merkbaar. De ruime meerderheid van de studenten (59,1%) geeft aan nu langer bezig te zijn voor school.

Wel geeft ongeveer één vijfde (19,7%) van de studenten aan dat ze juist minder tijd spenderen aan school.

9 Hoe lang ben je gemiddeld bezig voor school?

Enkele keuze, Antwoorden 386 x, onbeantwoord 0 x

Figuur 3.16: Werklast school. (volledige steekproef)

Deze resultaten lagen in de lijn van onze verwachtingen. We vermoeden ook dat het lagere niveau van interactie bijdraagt aan de moeizame verwerking van de leerstof. Er komen verderop in het onderzoek nog andere factoren aan bod die ook een rol zouden kunnen spelen.

3.3 Externe factoren

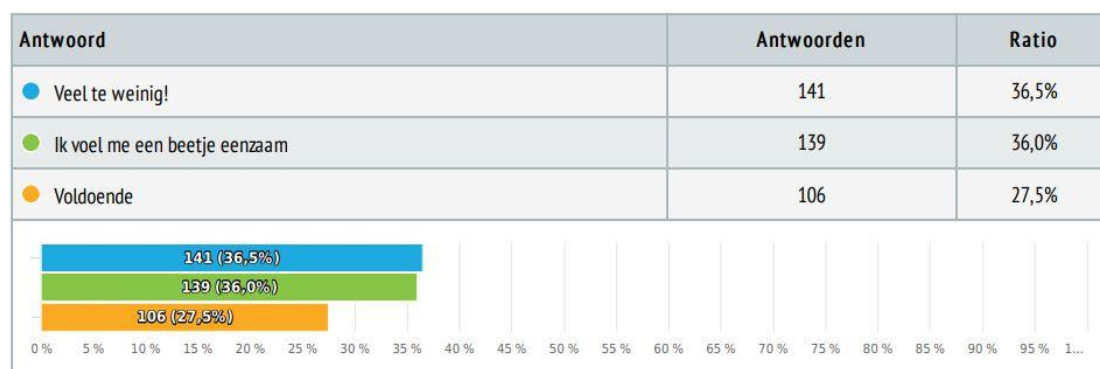
Enkele externe factoren die we onderzochten, waren of de studenten nog voldoende sociaal contact hebben, hoeveel ze nog buiten komen, en of er meer spanningen zijn thuis.

3.3.1 Sociaal contact

Zoals reeds besproken (pg 13, figuur 3.11 en 3.12) is er behoorlijk wat verschil tussen de antwoorden van mannelijke en vrouwelijke studenten op het gebied van sociaal contact. Over de volledige steekproef heen vond 27,5% van de studenten dat ze “voldoende sociaal contact” hebben, 36,5% “veel te weinig”, en 36% voelt zich “een beetje eenzaam”. Merk op dat deze laatste twee allebei op een tekort aan sociaal contact slaan, dus in totaal heeft 72,5% van de studenten te weinig sociaal contact...

12 Hoe veel sociaal contact heb je?

Enkele keuze, Antwoorden 386 x, onbeantwoord 0 x

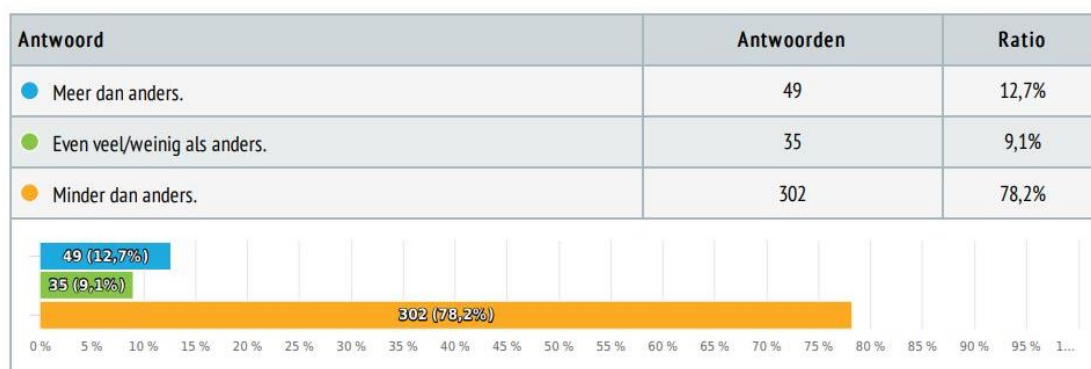
Figuur 3.17: Sociaal contact. (volledige steekproef)

3.3.2 Buiten komen

Op de vraag hoe vaak de studenten buiten komen, waren de meningen echter gelijkgezind (ongeacht geslacht of leeftijdscategorie). Meer dan driekwart (78,2%) van de studenten geeft aan dat ze minder naar buiten komen dan voor de lockdown.

10 Hoe vaak kom je buiten?

Enkele keuze, Antwoorden 386 x, onbeantwoord 0 x

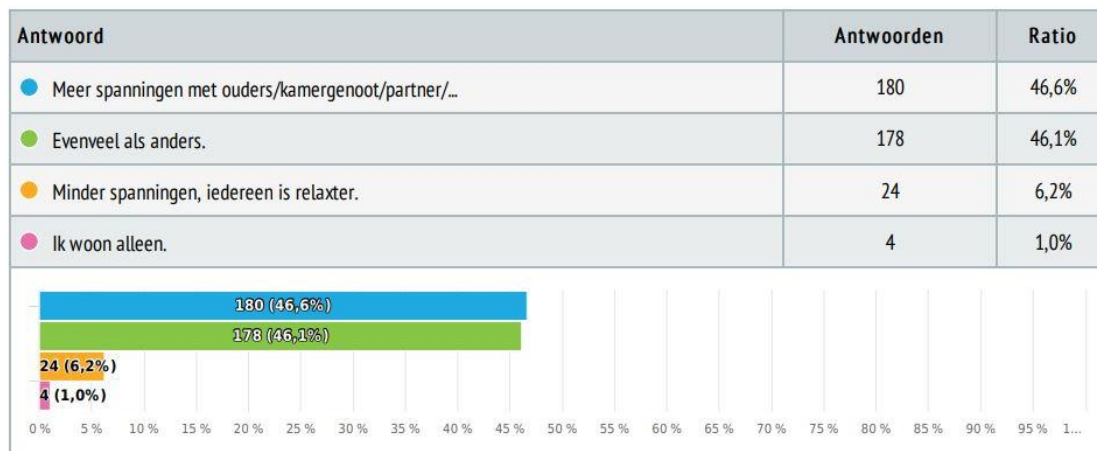
Figuur 3.18: Buiten komen. (volledige steekproef)

3.3.3 Spanningen thuis

In welke mate de spanningen thuis toegenomen zijn, is moeilijk te bepalen, aangezien er een aanzienlijk verschil is tussen vrouwen en mannen (pg 12, figuur 3.9 en 3.10). Wel kunnen we concluderen dat slechts een kleine minderheid (6.2%) vindt dat er minder spanningen zijn dan voordien.

5 Zijn er spanningen thuis door de lockdown?

Enkele keuze, Antwoorden 386 x, onbeantwoord 0 x

Figuur 3.19: Spanningen thuis. (volledige steekproef)

Er spelen uiteraard ook nog andere factoren een rol, zoals het feit dat er op dit moment geen uitgaansmogelijkheden zijn en dat vele sport- en groepsactiviteiten niet toegelaten zijn. Dit zou bijvoorbeeld ook een reden kunnen zijn voor het “minder buiten komen”.

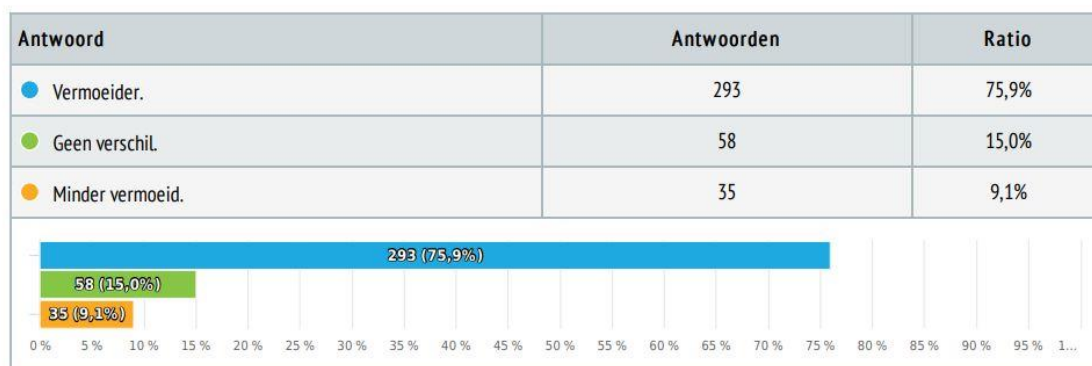
3.4 Mentaal welbevinden

3.4.1 Vermoeidheid

We hebben ook nog gepeild naar de vermoeidheid van de studenten ten opzichte van voor de lockdown. We zien dat driekwart (75,9% van de studenten) zich vermoeider voelt.

4 Hoe vermoeid ben je nu in vergelijking met voor de lockdown?

Enkele keuze, Antwoorden 386 x, onbeantwoord 0 x

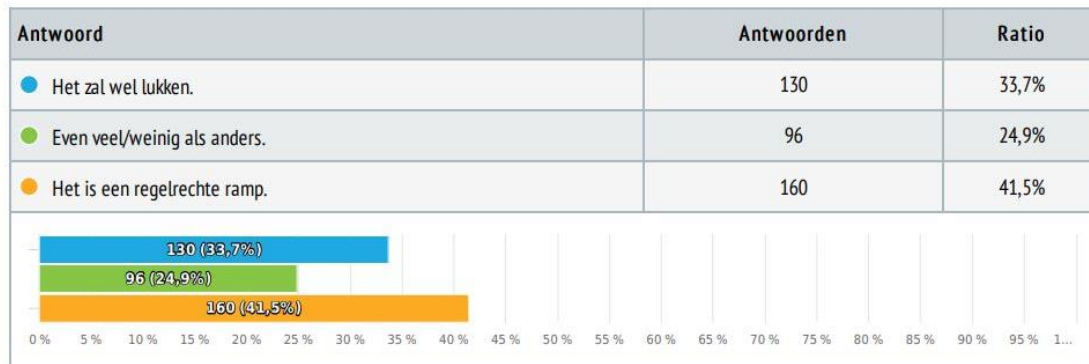
Figuur 3.20: Vermoeidheid. (volledige steekproef)

3.4.2 Motivatie

We wouden ook weten hoe gemotiveerd de studenten nog zijn voor hun huidige studies. Het is belangrijk te nuanceren dat er enige verschillen waren tussen vrouwen en mannen (pg 10, figuur 3.5 en 3.6). Aangezien 207 vrouwen hebben meegedaan aan de enquête ten opzichte van slechts 112 mannen, geeft onderstaande grafiek een licht vertekend beeld. (Meer over motivatie in 3.4.3 en 3.4.4)

11 Hoe gemotiveerd ben je voor je studie?

Enkele keuze , Antwoorden 386 x, onbeantwoord 0 x

Figuur 3.21: Studiemotivatie. (volledige steekproef)

3.4.3 Algemeen gevoel

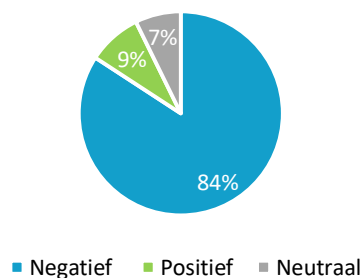
Uiteindelijk vroegen we aan de studenten hun mentale toestand te omschrijven met één woord.

Een ontstellende 84% van de studenten gaf een woord met negatieve connotatie aan. De meest voorkomende negatieve woorden waren “eenzaam” (102 studenten), “depressief” (89 studenten) en “moe” (29 studenten).

Van de positieve woorden, kwam “ontspannen” (43 studenten) het meest voor, gevolgd door “gelukkig” (27 studenten) en “goed” (6 studenten).

13 Omschrijf je huidige mentale toestand met 1 woord

Enkele keuze , Antwoorden 386 x, onbeantwoord 0 x

Figuur 3.22: Huidige mentale toestand in 1 woord. (volledige steekproef)

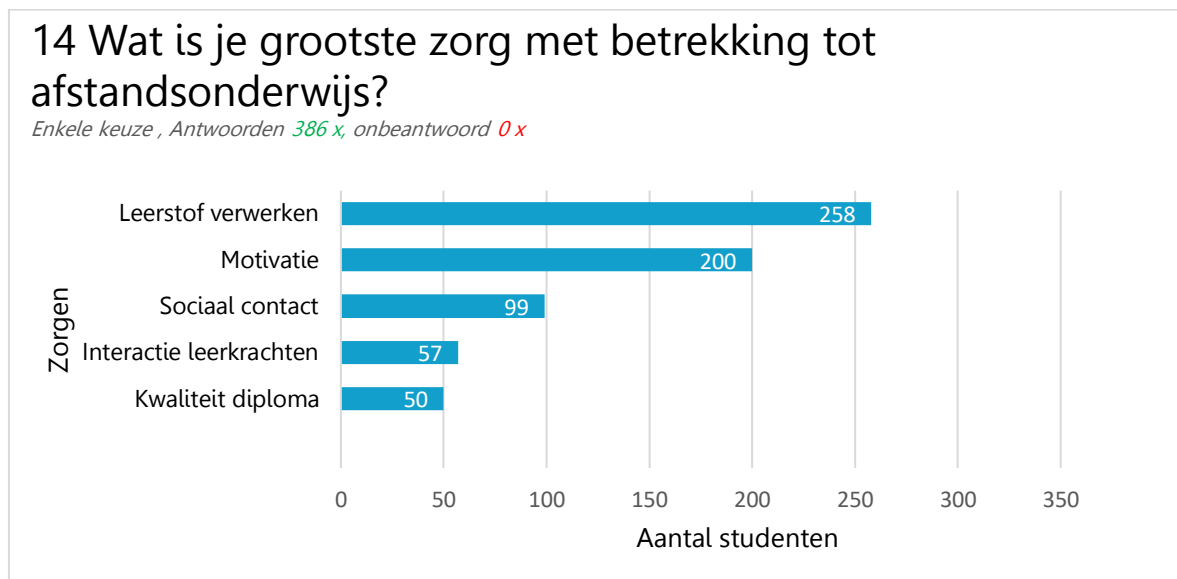
3.4.4 Zorgen

Ten slotte vroegen we aan de studenten wat hun grootste zorgen waren met betrekking tot het afstandsonderwijs.

We constateerden dat de grootste zorg het verwerken van de leerstof is (66,8% van de studenten). Als voornaamste redenen werden hier “te veel taken en deadlines” en “zelfstudie” aangegeven. Ook werd dit vaak in één adem genoemd met “gebrek aan interactie”.

Weinig motivatie staat op plaats nummer twee (51,8% van de studenten).

De derde belangrijkste zorg is het gemis aan sociaal contact (25,7% van de studenten).

Figuur 3.23: Zorgen afstandsonderwijs. (volledige steekproef)

“Ik kan mij totaal niet concentreren. Het is ook totaal niet motiverend. Nog nooit heb ik zo veel moeite gehad om te werken voor school.”

“Er is veel minder interactie met proffen en medestudenten. De drempel om vragen te stellen is veel hoger en ik weet echt niet hoe ik al de leerstof geleerd ga krijgen voor de examens...”

“Ik heb dit jaar de kans nog niet gehad om medestudenten de leren kennen, dus ken ik niemand in mijn jaar.”

3.4.5 Voordelen

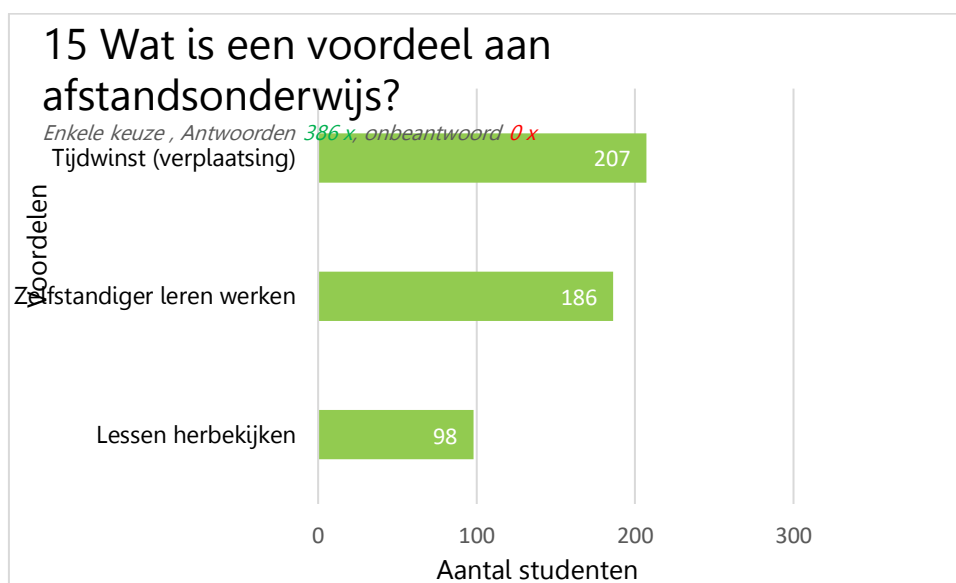
Om toch op een positieve noot te eindigen, vroegen we ook aan de studenten welke voordelen ze ervoeren aan het afstandsonderwijs.

We zagen dat tijdswinst het belangrijkste voordeel is, volgens 53,6% van de studenten.

“Niet meer hoeven te pendelen” werd hiervoor als belangrijkste reden genoemd.

48,2% van de studenten gaf aan dat ze door de verhoogde flexibiliteit hun werk beter hebben leren plannen en nu zelfstandiger zijn geworden.

Een kwart van de studenten (25,4%) noemde de mogelijkheid tot herbekijken van de lessen een voordeel, zodat ze de leerstof beter begrijpen.

Figuur 3.24: Voordelen afstandsonderwijs. (volledige steekproef)

“Ik ben niet meer 4 uur onderweg dagelijks van en naar school.”

“Je kan je eigen dagindeling bepalen en leert zelfstandiger werken.”

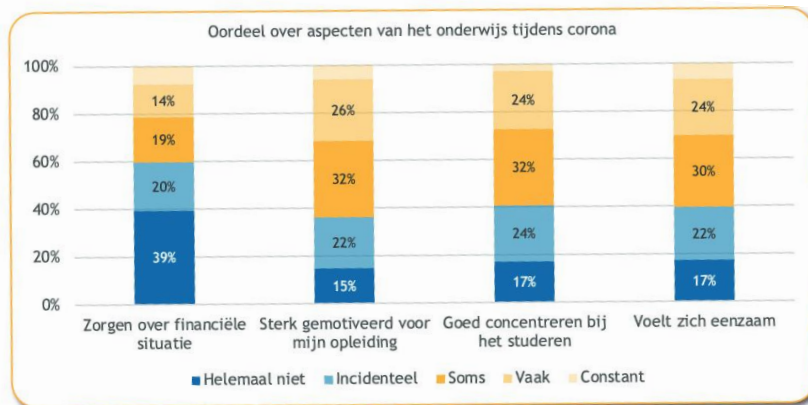
“Je hebt meer vrijheid doordat je de lessen kunt herbekijken en je wint tijd omdat je niet meer moet pendelen. Dit geeft mij als werkstudent enorm veel flexibiliteit! ”

4. Vergelijkende studie (NL)

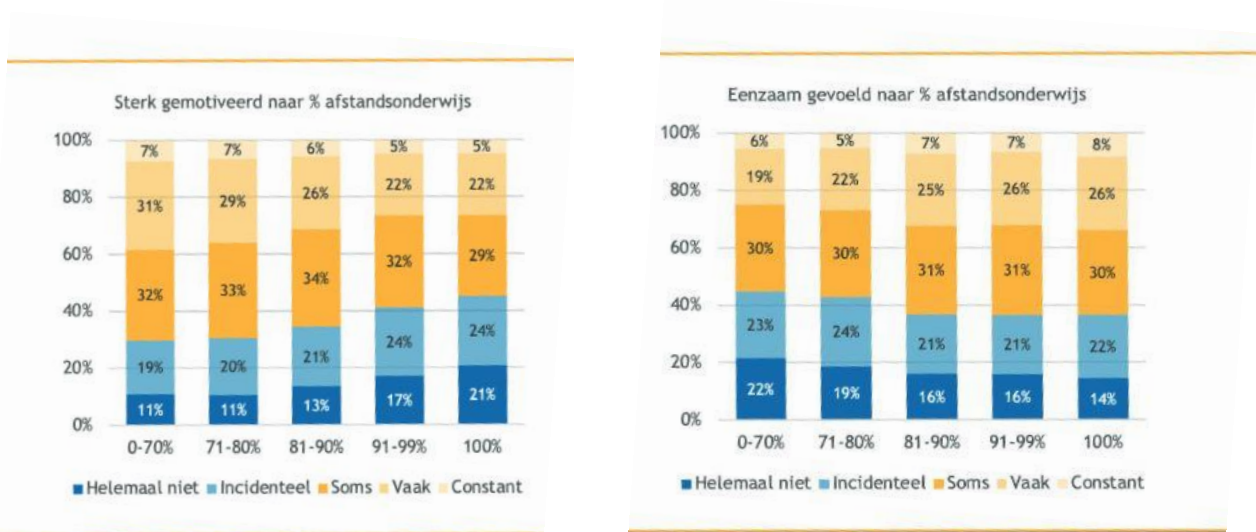
We waren benieuwd of de studenten bij onze noorderburen er net zo over dachten als hun Vlaamse lotgenoten, en hebben onze onderzoeksresultaten vergeleken met een onderzoek van ResearchNed met een steekproefomvang van 11.500 Nederlandse studenten.

Hun bevindingen kwamen sterk overeen met de onze op het vlak van motivatie en eenzaamheid. 30% van de Nederlandse studenten voelt zich vaak eenzaam. Ter vergelijking: 26,4% van de studenten uit ons onderzoek omschreef zijn huidige mentale toestand als “eenzaam”.

De Nederlandse onderzoekers stelden bovendien vast dat er een correlatie is tussen de mate van afstandsonderwijs en de hoeveelheid motivatieproblemen en gevoelens van eenzaamheid. Hoe meer afstandsonderwijs; hoe meer motivatieproblemen de studenten ervaren, en hoe eenzamer ze zich voelen.

Figuur 4.1: Oordeel over aspecten afstandsonderwijs (11.500 studenten, ResearchNed, 2021)

Figuur 4.2 & 4.3: Motivatie en eenzaamheid afstandsonderwijs (11.500 studenten, ResearchNed, 2021)

5. Conclusie

Globaal genomen hebben we geconstateerd dat het merendeel van de Vlaamse 16-24jarige studenten een negatief gevoel heeft bij het afstandsonderwijs.

Een van de hoofdredenen is dat de studenten de leerstof minder goed kunnen verwerken. Dit komt vooral door een gebrek aan interactie en een verhoogde werklast (meer taken en deadlines).

Ook hebben we gezien dat de studenten vermoeider zijn en minder vaak buiten komen dan voor het afstandsonderwijs.

De jongere studenten (16-18jarigen) hebben het iets moeilijker met het begrijpen van de leerstof en hun studiemotivatie ligt iets lager ten opzichte van de oudere studenten (tot 24 jaar).

Daarnaast hebben we ontdekt dat het geslacht ook een rol speelt. Vrouwen blijken zwaarder getroffen door het afstandsonderwijs dan mannen.

Ten slotte is het duidelijk geworden dat er een schrijnend gebrek is aan motivatie onder de studenten. Bovengenoemde factoren dragen hieraan bij, alsook het gemis van sociaal contact, wat bij een groot deel van de studenten leidt tot eenzaamheid en zelfs depressie.

Gelukkig zijn er ook nog enkele voordelen van afstandsonderwijs aan het licht gekomen. De tijdswinst doordat het pendelen wegvalt wordt zeer geapprecieerd door de studenten, alsook het zelfstandiger kunnen plannen en werken, en de mogelijkheid tot het herbekijken van de lessen.

6. Bronnenlijst

- *17 doelstellingen om onze wereld te transformeren.* (z.d.). Unesco Vlaanderen. <https://www.unesco-vlaanderen.be/unesco-in-de-kijker/publicaties/17-doelstellingen-om-onze-wereld-te-transformeren>
- *Bevolking naar woonplaats, nationaliteit (Belg/niet-Belg), burgerlijke staat, leeftijd en geslacht.* (z.d.). STATBEL. Geraadpleegd op 19 maart 2021, van <https://bestat.statbel.fgov.be/bestat/crosstable.xhtml?view=5525fea5-4abb-424b-918c-d5a5658b9e34>
- Trimbosinstituut (NL). (z.d.). *Mentale gezondheid en het coronavirus.* Geraadpleegd op 6 april 2021, van <https://www.trimbos.nl/kennis/corona/mentale-gezondheid>
- ResearchNed, Brink, M., van den Broek, A., & Ramakers, C. (2021, februari). *Ervaringen van studenten met onderwijs en toetsen op afstand tijdens corona.* <https://ecio.nl/wp-content/uploads/sites/2/2021/02/ResearchNed-feb21-Ervaringen-van-studenten-met-onderwijs-en-toetsen-op-afstand-tijdens-corona.pdf>